

تولید جهانی فولاد در سال ۲۰۰۹ کاهش کاهش کاهش

6002
2009

محمد رضا خدرلو

این کشور نیز مانند سایر کشورهای جهان؛ بحران مالی را تجربه کرده و آثار و تبعات منفی بحران، گریبان آن را نیز گرفته است. اما یک تفاوت عمده بین ترکیه و سایر تولیدکنندگان اروپایی فولاد وجود دارد و آن اینکه؛ این کشور به رغم فشارهای اقتصادی بحران، در دو ماه نخست سال ۲۰۰۹ نسبت به دوره مشابه سال قبل در زمینه تولید فولاد با کاهش کمتری مواجه شد. کل درصد کاهش تولید فولاد ترکیه ۱۸/۵ درصد گزارش شده است و این کشور توانسته است ۳/۶ میلیون تن تولید فولاد خام را در کارنامه عملکرد خود به ثبت برساند. کشور صربستان با ۶۵ درصد کاهش تولید تنها توانست ۱۱۲ هزار تن تولید داشته باشد و سوئیس نیز با ۲۷/۷ درصد کاهش موفق به تولید ۱۷۶ هزار تن فولاد شد.

در جدول شماره (۲) درصد کاهش و میزان تولید دوماهه فولاد در کشورهای اروپایی را می توان مشاهده کرد:

جدول ۲

ردیف	نام کشور	درصد کاهش	میزان تولید (میلیون تن)
۱	آلمان	۳۳/۵	۵/۲
۲	ایتالیا	۴۰/۱	۳/۳
۳	فرانسه	۴۱/۳	۱/۹
۴	اسپانیا	۴۳/۳	۱/۷
۵	انگلیس	۴۵/۴	۱/۳
۶	بلژیک	۷۴	۰/۵
۷	ترکیه	۱۸/۵	۳/۶
۸	صربستان	۶۵	۱۱۲ هزار تن
۹	سوئیس	۲۷/۷	۱۷۶ هزار تن

اتحادیه تولیدکنندگان خودرو اروپا؛ موسوم به ACEA، نیز ضمن گزارشی از وضعیت شماره گذاری خودروهای جدید در این قاره؛ از کاهش ۲۲/۶ درصدی شماره گذاری خودرو در دوماه نخست سال ۲۰۰۹ نسبت به دوره مشابه سال ۲۰۰۸ خبر داد. در همین راستا شماره گذاری خودروهای نو در کشور آلمان به

جدول ۱

ردیف	منطقه	درصد کاهش
۱	اتحادیه اروپا	۴۳
۲	کشورهای مستقل مشترک المنافع	۲۵
۳	آمریکای شمالی	۵۳
۴	آمریکای جنوبی	۳۹
۵	آسیا	۸

همانگونه که از اطلاعات جدول مورد نظر برمی آید؛ بیشترین میزان کاهش تولید در مدت دو ماه اول سال ۲۰۰۹ در آمریکای شمالی روی داده است که به دلیل عمق بحران مالی؛ ایالات متحده آمریکا بیشترین نقش را در این کاهش به خود اختصاص داده است.

اروپا

۲۷ کشور تولیدکننده فولاد در اروپا نیز بدلیل وخامت اوضاع ناشی از بحران با ۴۳ درصد کاهش تولید مواجه شده اند. تولید فولاد در آلمان طی دوره مورد بحث به ۵/۲ میلیون تن رسید که در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته ۳۳/۵ درصد کاهش نشان می دهد. تولید فولاد خام ایتالیا نیز با ۴۰/۱ درصد کاهش به ۳/۳ میلیون تن رسید. در همین راستا فرانسوی ها نیز با ۴۱/۳ درصد کاهش توانستند تنها ۱/۹ میلیون تن تولید داشته باشند. اسپانیا نیز از این کاهش تولید مستثنی نبوده و با تحمل ۴۳/۳ درصد کاهش تولید تنها ۱/۷ میلیون تن فولاد خام تولید کرد. فولادسازان انگلیسی نیز با کاهش ۴۵/۴ درصدی در زمینه تولید فولاد خام؛ موفق شدند تنها ۱/۳ میلیون تن تولید را به ثبت برسانند. و بالاخره صنایع فولاد بلژیک نیز مانند سایر تولیدکنندگان اروپایی شاهد کاهش تولید بودند؛ به گونه ای که ضمن تجربه ۷۴ درصد کاهش تولید فقط نیم میلیون تن فولاد خام تولید نمودند. شایان ذکر است که در دوره مورد اشاره؛ کشورهای ترکیه، الجزایر و ایالات متحده آمریکا بزرگ ترین بازارهای صادرات محصولات فولادی اروپا بوده اند.

از جمله سایر کشورهای اروپایی که عضو اتحادیه نیستند اما نقش بسزایی در تولید فولاد خام ایفا می کنند می توان به ترکیه اشاره کرد.

به رغم تشدید بحران مالی در جهان و کاهش قابل توجه قاضا برای انواع مواد اولیه بویژه فولاد در بازارهای جهانی؛ تولید، صادرات، تجارت و تقاضا برای فولاد همچنان ادامه دارد اما روند آن در مقایسه با سال گذشته تا حد بسیار زیادی کندتر شده است. در شرایط کنونی بسیاری از کشورهای تولیدکننده فولاد در سطح جهان سعی کرده اند با کاهش تولید با کمبود تقاضا مبارزه کنند. این کشورها معتقدند در حالی که میزان تقاضای جهانی برای فولاد پایین است، اصرار بر تولید بالا موجب زیان و ورشکستگی می شود. لذا نسبت به کاهش چشمگیر تولید خود اقدام کرده اند.

۶۶ کشور تولیدکننده فولاد ضمن گزارش عملکرد خود در زمینه تولید فولاد خام به اتحادیه جهانی فولاد خبر از تولید ۸۳/۸ میلیون تن در ماه فوریه دادند که در مقایسه با فوریه ۲۰۰۸ بالغ بر ۲۲ درصد کاهش نشان می دهد. این در حالی است که بررسی آمار کل تولید در دوماهه نخست سال ۲۰۰۹ نیز در مقایسه با دوره مشابه سال قبل، حکایت از ۲۲/۹ درصد کاهش دارد. در این دوره دوماهه؛ کشورهای تولیدکننده فولاد در جهان تنها ۱۷۰/۳ میلیون تن تولید داشته اند. به عبارت دیگر میزان تولید در ماه ژانویه ۸۶/۵ میلیون تن بوده است. یعنی میزان تولید در دومین ماه سال جدید در مقایسه با ماه اول ۲/۷ میلیون تن کاهش داشته است. به هر تقدیر بدون احتساب تولید فولاد در چین؛ می توان چنین استنباط کرد که تولید فولاد خام در جهان تنها ظرف دو ماه نخست سال ۲۰۰۹ در حدود ۳۷/۲ درصد تقلیل یافته است.

بررسی آمار تولید فولاد در مناطق مختلف جهان در دو ماه نخست سال ۲۰۰۹ دو نکته قابل توجه را نشان می دهد. نخست اینکه در تمام مناطق تولیدکننده فولاد در جهان کاهش تولید اتفاق افتاده است و نکته دوم اینکه میزان کاهش تولید در کشورهای آسیایی بسیار کمتر از سایر نقاط جهان بوده است.

جدول شماره (۱) درصد تغییر میزان تولید فولاد خام در مناطق مختلف جهان را طی دوماه نخست سال جاری در مقایسه با دوره مشابه سال ۲۰۰۸ نشان می دهد:

با ۲/۴ درصد افزایش تولید نسبت به دو ماه نخست سال ۲۰۰۸ در کنار جمهوری اسلامی ایران جزو نادر کشورهای هستند که شاخص تولید فولاد خام در آنها رشد مثبت داشته است. این کشور آسیایی که به ابرقدرت اقتصادی آسیا نیز مشهور است ظرف دو ماه توانست ۸۱/۶ میلیون تن تولید داشته باشد.

تولید فولاد در ژاپن نیز با ۴۱ درصد کاهش به ۱۱/۹ میلیون تن تقلیل یافت. کره جنوبی با ۲۴/۷ درصد رشد منفی تنها ۶/۷ میلیون تن فولاد تولید نمود. این در حالی است که هند با

شد. کانادا به عنوان یکی از کشورهای صنعتی جهان ۵۵/۶ درصد کاهش تولید را پشت سر نهاد و تولید فولاد خام آن کشور در دو ماه نخست امسال به ۱/۲ میلیون تن رسید.

آمریکای جنوبی

در آمریکای جنوبی نیز وضعیت تولید فولاد تفاوت چندانی با سایر نقاط جهان نداشت. برزیل با ۴۲/۴ درصد کاهش تولید توانست تنها ۲/۳ میلیون تن محصول تولید نماید. کشورهای آرژانتین و ونزوئلا نیز هر یک به ترتیب ۳۷ و ۱۶/۸ درصد کاهش تولید داشتند و میزان تولید

صورت استثنائی با افزایش ۴ درصدی به ۴۶۷ هزار دستگاه رسید. این وضعیت برای ایتالیا چندان مطلوب نبود چون ثبت خودروهای جدید با کاهش ۲۸/۵ درصدی روبرو شد و تنها ۳۲۳ هزار دستگاه خودرو شماره گذاری شد. در کشور فرانسه نیز شماره گذاری خودرو در دو ماه نخست سال ۱۰/۶ درصد کاهش یافت و تعداد خودروهای شماره گذاری شده به ۳۰۱ هزار دستگاه رسید. کاهش این آمار در انگلیس ۲۸/۲ درصد بود و تنها ۱۶۶ هزار دستگاه خودرو مورد شماره گذاری قرار گرفت. در دو ماه ژانویه و فوریه ۲۰۰۹ بدترین وضعیت به نسبت اهمیت اقتصادی موضوع، در کشور اسپانیا اتفاق افتاد؛ به طوری که شماره گذاری خودروهای نو در این کشور ۴۷ درصد کاهش داشت و تنها ۱۲۱ هزار دستگاه خودرو به ثبت رسید که خود حکایت از وخامت اوضاع اقتصادی و کاهش شدید تقاضا دارد. این وضعیت در رومانی بسیار شدید گزارش شد. فروش و ثبت خودروهای جدید در این کشور اروپایی با ۵۹ درصد کاهش تنها به ۲۱ هزار دستگاه رسید؛ به طور کلی در دوره مورد بحث؛ این پنج کشور به تنهایی ۷۴ درصد از کل خودروهای شماره گذاری شده در اروپا را به خود اختصاص دادند.

میزان تولید فولاد در ایران برخلاف سایر کشورهای روند افزایشی داشته و ایران در دو ماه اول سال ۲۰۰۹ در مقایسه با دوره مشابه سال قبل ۲۰ درصد رشد تولید فولاد را در کارنامه صنعتی خود به ثبت رسانده است

۸/۱ درصد کاهش تولید فقط ۸/۷ میلیون تن تولید داشت. کشور تایوان ۲۴/۱ درصد رشد منفی را پشت سر گذاشت و در صنایع فولاد سازی خود ۲/۸ میلیون تن فولاد خام تولید کرد. دریک جمع بندی کلی و با بررسی آمار تولید فولاد خام طی سه ماه اول سال ۲۰۰۹ چنین استنباط می شود که؛ مجموع تولید فولاد در جهان به رقم ۲۶۴ میلیون تن رسید که در مقایسه با مدت مشابه سال ۲۰۰۸ به میزان ۲۲/۸ درصد تقلیل یافته است. کارشناسان بحران مالی جهان را عامل این رشد منفی می دانند. از مجموع ۲۶۴ میلیون تن فولاد خام تولیدی در جهان؛ ۱۷۳ میلیون تن مربوط به قاره آسیا، ۳۰ میلیون تن مربوط به اروپا و ۱۶/۶ میلیون تن سهم آمریکای شمالی بوده است. خلاصه اینکه کاهش تولید و عرضه کم فولاد در سطح جهان حکایت از یک رکود شدید دارد. در واقع این دوره رکود نخستین آزمون بازار جهانی فولاد است که در سال های اخیر اتفاق افتاده است. انتظار می رود که تجارت جهانی فولاد در سال ۲۰۰۹ برای اولین بار در طول سالیان گذشته؛ از رونق بیافتد. همچنین از گوشه و کنار جهان خبرهایی مبنی بر کاهش شدید تولید به گوش می رسد؛ اما در مورد حمایت اقتصادی و حمایت از قیمت، محدودیت های آشکاری وجود دارد که با اتخاذ این راهبرد حاصل خواهند شد.

فولاد خام در این کشورهای طی دو ماه به ترتیب به ۵۴۱ و ۶۰۰ هزار تن رسید.

آفریقا و خاورمیانه

کشورهای آفریقایی همواره در گروه کشورهای غیر صنعتی طبقه بندی شده اند و تنها از نظر تولید و صادرات مواد اولیه و منابع طبیعی شهرت دارند؛ پس کاهش تولید در این کشورها نیز بسیار طبیعی به نظر می رسد. اما برخی از کشورهای خاورمیانه مانند ایران و عربستان سعودی از ظرفیت های خوبی در زمینه تولید برخوردارند. تولید فولاد در آفریقای جنوبی و مصر به ترتیب ۳۴/۲ و ۲۶/۶ درصد کاهش یافت و به این ترتیب میزان تولید آنها نیز به ترتیب ۹۴۲ و ۸۴۱ هزار تن شد.

طبق اطلاعات منتشر شده از سوی اتحادیه جهانی فولاد؛ میزان تولید فولاد در جمهوری اسلامی ایران برخلاف سایر ممالک جهان روند افزایشی و مثبت داشته است. ایران ظرف مدت ژانویه و فوریه ۲۰۰۹ در مقایسه با دوره مشابه سال قبل ۲۰ درصد رشد تولید فولاد را در کارنامه صنعتی خود به ثبت رساند و مجموع تولید کارخانه های فولاد سازی آن به ۱/۹ میلیون تن رسید که این رقم دقیقاً به اندازه تولید فولاد خام در کشور صنعتی فرانسه است. عربستان سعودی بر خلاف ایران شاهد رشد منفی در تولید فولاد خام بود و ضمن تجربه یک کاهش ۳۸ درصدی تنها ۵۱۱ هزار تن فولاد تولید نمود.

شرق دور

تمام کشورهای شرق دور به جز کشور چین شاهد کاهش تولید فولاد خام بودند. کشور چین

کشورهای مستقل مشترک المنافع

عملکرد کشورهای مستقل مشترک المنافع در زمینه تولید فولاد خام در دوره دوماهه سال جاری در مقایسه با مدت مشابه سال قبل نیز کاهش داشته است. این بدان سبب است که این گروه از کشورها نیز تافته جدابافته اقتصاد جهانی نیستند و بحران مالی عملکرد صنایع فولاد سازی آنها را نیز تقلیل داده است.

تولید فولاد در این کشورهای طی دو ماه مورد نظر ۳۵/۵ درصد کاهش یافت و به ۱۳/۵ میلیون تن رسید. رونسیه به تنهایی با ۳۵/۸ درصد کاهش تولید توانست ۸ میلیون تن فولاد تولید کند. همچنین اوکراین نیز با تجربه ۳۷/۷ درصد کاهش تولید تنها ۴/۴ میلیون تن فولاد تولید نمود. در کشور قزاقستان نیز وضعیت به گونه دیگری بود؛ به طوری که کاهش ۱۸/۴ درصدی تولید فولاد خام باعث تولید تنها ۵۲۰ هزار تن محصول شد. بلاروس نیز با پشت سر نهادن یک کاهش ۱۰/۷ درصدی مجموع تولید فولاد خود را به ۳۵۸ هزار تن رساند. در کل؛ بررسی عملکرد این گروه از کشورها نیز حاکی از کاهش چشمگیر تولید دارد.

آمریکای شمالی

منطقه امریکای شمالی به عنوان خاستگاه بحران مالی در جهان؛ نقش زیادی در تحولات اقتصادی جهان داشته است. تولید فولاد خام در کشور ایالات متحده آمریکا، ۵۲/۵ درصد کاهش نشان داد و به این ترتیب ابرقدرت اقتصادی جهان تنها ۷/۸ میلیون تن فولاد تولید نمود. در کشور مکزیک نیز تقلیل ۴۸ درصدی تولید باعث کاهش محصول به ۱/۶ میلیون تن